

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ	
Приоритетна ос № и наименование	3. Образователна среда за активно социално приобщаване
Инвестиционен приоритет № и наименование	9ii. Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите
Специфична цел № и наименование	1. Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми.
Наименование	ОГРАМОТЯВАНЕ НА ВЪЗРАСТНИ – Фаза 1
Кратко описание и аргументация за изпълнение	<p>С Протокол на МС № 43.5 от 22.10.2014 г. е приета Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020). Като са взети предвид Заключенията на Съвета по въпросите на грамотността от 27 ноември 2012 г., в стратегията са очертани ключови политики и мерки за повишаването на грамотността на всички нива на образование и е очертана визията на Министерството на образованието и науката за насърчаване на четенето до 2020 година.</p> <p>Голяма част от планираните мерки имат за цел преодоляването на причините за ниска грамотност, с особено внимание към застрашените групи – бедните, при които ниските доходи ограничават възможностите за социална реализация в различните ѝ измерения и намаляват мотивацията за учене и социална активност; билингвите, при които недостатъчното владение на официалния език може да бъде сериозна пречка за успешно овладяване на учебния материал и включване в образователния процес; ромите, при които бедността и недостатъчното владение на официалния език могат да възпрепятстват придобиването на образование.</p> <p>В стратегията се акцентира върху създаването на среда на насърчаване на грамотността, в която специално място се отделя на съвременните информационни средства, и върху ролята на учителите в нея.</p> <p>Грамотността на възрастните е един от значимите фактори за развитие на всяко общество.</p> <p>Въпреки предприетите действия все още е незадоволително участието на неграмотните и слабограмотни възрастни в обучение. Те често имат проблеми с основни умения, които са от ключово значение за успешна интеграция. Ето защо от първостепенна важност е осигуряването на достъп до курсове за ограмотяване на възрастни и на подходяща среда за компенсиране на проблемите в грамотността.</p> <p>Спецификата на процеса на ограмотяване на възрастни предполага използване на форми, методи и средства, различни от тези за ограмотяване на децата. Тя предполага специално внимание върху подбора на учебното съдържание и върху начините на оценяване.</p>

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

От методическата подготовка и от адекватното въздействие на учителя ще зависи преодоляването на слабостите, свързани с психологическите и дидактическите аспекти на процеса на ограмотяване и обучение на възрастни.

Преодоляването на негативни стереотипи и предразсъдъци към представители на малцинствени общности в мултикултурна среда е възможно при предприемане на действия, насочени към тяхното конкретизиране и преодоляване чрез различни мерки. За повишаване на самочувствието и мотивацията на възрастните за учене и за повишаване на грамотността им от съществено значение е развитието на системата за признаване и валидиране на неформалното обучение и самостоятелното учене.

Очакваният резултат, към който България се стреми да постигне с подкрепа от Съюза е ранното интегриране в образователната система. България е създавала нормативни условия за равен достъп до образование на лица от маргинализирани общности, в т.ч. от етническите малцинства и търсещи или получили международна закрила, и систематично се полагат усилия за преодоляване на предразсъдъците и дискриминацията по етнически и верски признак.

По данни на НСИ за 2011 г., въпреки тенденцията ромите с висше образование да се увеличават, висшистите сред тях са пренебрежимо малко – едва 0,5% от общия брой. При българите цифрата е 25,6%, а при турците – 4,9%. Проследява се корелация между етнос и участие в най-високите нива на образование. Причините са заложили още в училище: става въпрос за младежи от бедни семейства, които не владеят добре български език, изолирани са в своята група и отпадат по-често от училищния цикъл. Основата за постигане на степен от висше образование липсва или е недостатъчна.

Чрез тази операция се очаква да се повиши участието в различни форми на учене през целия живот, включително от уязвимите групи, като и при реализацията на мерките се отчита спецификата на всяка отделна група. Това ще даде възможност за по-добра реализация на пазара на труда на участващите в такива форми. Ще бъдат подобрени социалните и комуникативните умения на младежи и възрастни. Ще се усъвършенства усвояването на нови знания, което ще доведе до повишаване на качеството им на живот. Участието на възрастни в курсове за ограмотяване, както и в курсове за усвояване на учебно съдържание от класове в прогимназиалния етап и получаването на документи за придобити компетентности в рамките на основната и средната образователна степен след успешно полагане на необходимите изпити ще им даде

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

	възможност да продължат образованието си, да се включат в пазара на труда или да продължат обучението си за придобиване на степен на професионална квалификация.
Демаркация	<p>Операцията ще надгради резултатите по операция BG051PO001/4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР 2007-2013 г. В изпълнение на операцията е разработен и приложен в практиката цялостен модел за обучение на възрастни, който включва разработване на цялостна методология за провеждане на обучението (учебни планове, учебни програми, методически и учебни пакети, предназначени за курсовете за ограмотяване и за усвояване на учебно съдържание, предвидено за 5., 6. и 7. клас), осъществяване на обучението, провеждане на тестове и сертифициране на постигнатите резултати.</p> <p>Настоящата операция ще надгради постигнатите резултати като даде възможност за продължаване на обучението в курсове по проекта за усвояване на учебно съдържание, предвидено за класове и от гимназиалния етап на образование.</p> <p>Също така се предвижда и разработване и пилотно прилагане на система за валидиране на резултати от неформалното обучение и неформалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и неформално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование и издаване на съответния официален документ.</p> <p>Ще бъде търсен допълващ ефект между ОП НОИР и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.</p>
Продължителност	2016 – 31.01.2020 г.
Териториален обхват	Дейностите ще се изпълняват на територията на Република България
Начин на реализация	Процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в съответствие с разпоредбите на чл. 3, т. 2 и чл. 28, ал. 1 на ПМС № 107 от 10.05.2014 г.
Бюджет до (в лева)	19 070 732 лв.
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
Допустими бенефициенти (водещи организации и партньори)	<p>Кандидат:</p> <p>Министерство на образованието и науката (Регионалните управления по образование и училищата, създадени съгласно Закона за народната просвета, могат да участват в техническото и/или финансово изпълнение, включително и да извършват разходи. Механизмът за подбор на училищата за изпълнители, се утвърждава със заповед на министъра на образованието и науката.)</p> <p>Асоциирани партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Агенция по заетостта

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

	<ul style="list-style-type: none"> • Държавна агенция за бежанците • Министерство на труда и социалната политика
Изисквания към бенефициентите (водещи организации и партньори) (ако е приложимо)	<p>Бенефициентите следва да имат капацитет за изпълнението на допустимите дейности, чрез своя опит в разработването и внедряването на учебни планове и учебни програми по учебните предмети от общообразователната подготовка, както и в разработване и въвеждане на тестове като форма за провеждане на вътрешно и външно оценяване в училищното обучение.</p> <p>Чрез своите правомощия, свързани с осъществяването на методическото ръководство на дейностите в системата на общото образование и с валидирането на неформалното обучение, бенефициентите ще гарантират качествено изпълнение на предвидените дейности.</p> <p>Положителен ефект при реализирането на операцията ще бъде осъществяването на партньорски взаимоотношения с институции, изпълняващи политики за насърчаване на заетостта.</p>
Допустими дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността. 2. Провеждане на дейности за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение, включително провеждане на информационни събития. 3. Разработване на програми за курсове за обучение на възрастни за завършване на класове от основната и средната образователна степен (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001/4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР). 4. Създаване (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001/4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР) и отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни. 5. Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни, и на курсове за усвояване на учебно съдържание за различните образователни степени. 6. Осигуряване на възможности за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование, чрез организиране на дистанционно обучение. 7. Разработване на инструментариум и сертифициране на резултатите от обучението в курсовете за ограмотяване на възрастни, и в курсовете за усвояване на учебно съдържание за различните образователни степени и издаване на документи 8. Разработване и пилотно прилагане на система за валидиране

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

	<p>на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование.</p> <p>9. Качествен анализ на резултатите от проведените дейности.</p> <p>Важно: Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по мярката ще бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки или на Постановление № 118 на МС от 20.05.2014 г., въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че закупуването на оборудване и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия, както и че на изпълнителите не могат да бъдат прехвърляни никакви непреки помощи.</p>
Допустими целеви групи (крайни бенефициенти)	Лица без завършени етапи и степени на образование, безработни и неграмотни лица
Минимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	Не е приложимо
Максимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	Не е приложимо
Съфинансиране от страна на бенефициента (ако е приложимо)	Не се изисква
Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавните помощи (ако е приложимо)	<p>Съгласно съдебната практика на Европейския съд, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, финансирано и контролирано от държавата, може да се счита за неикономическа дейност.</p> <p>Неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга и от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства. Тези принципи се прилагат спрямо обществени образователни услуги, като професионалното</p>

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

	<p>обучение, частните и обществените начални училища и детски градини, допълнителните преподавателски дейности във висшите училища, както и предоставянето на образование във висшите училища.</p> <p>Предвид гореизложеното, настоящата операция не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи.</p> <p>Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по мярката ще бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки или на Постановление № 118 на МС от 20.05.2014 г., въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че закупуването на оборудване и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия, както и че на изпълнителите не могат да бъдат прехвърляни никакви непреки помощи.</p>
Допустими разходи	<p>Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1304/2013, 1303/2013 и ПМС № 119 от 20.05.2014 г.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Разходи за възнаграждения, вкл. осигурителни и здравноосигурителни вноски за сметка на осигурителя;2. Разходи за стипендии на обучаемите;3. Разходи за командировки /пътни, дневни и квартирни/;4. Разходи за материали и консумативи;5. Разходи за външни услуги<ul style="list-style-type: none">• Разходи за експертизи, проучвания и изследвания;• Разходи за наем;• Разходи за разработване на програми;• Разходи за създаване и отпечатване на учебни средства;• Разходи за организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни;• Разходи за разработване на инструментариум и сертифициране на резултатите от обучението;• Разходи за разработване и пилотно прилагане на система за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене;• Разходи за транспорт на обучаемите;• Разходи за счетоводни услуги;• Разходи за организиране на дистанционно обучение с цел осигуряване на възможност за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование;• Разходи за качествен анализ на резултатите от проведените дейности;• Разходи за одит;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КН.НОИР.ВП (чл.3, т.1.1).0719 – окончателен

	<ul style="list-style-type: none"> Разходи за публичност и визуализация; <p>6. Разходи за организиране и провеждане на мероприятия;</p> <p>7. Разходи за организация и управление:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разходи за възнаграждения на екипа за управление, вкл. осигурителни и здравноосигурителни вноски за сметка на осигурителя; Разходи за командировки на екипа; Разходи за материали и консумативи – само за екипа на управление.
<i>Процент на прилагано „кръстосано финансиране“ до (ако е приложимо)</i>	Не е приложимо
3. ИНДИКАТОРИ	
<i>За продукт</i>	Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП – 10 000
<i>За резултат</i>	Дял на получилите (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП – 80 %
4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН	
<i>Наименование</i>	Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“